

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 222

van **CARMEN RYHEUL**

datum: 16 november 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Huishoudelijk afvalwater - Natuurlijke zuivering

In Het Nieuwsblad van 31 oktober 2020 stond dat de minister “boos” is op maar liefst 250 Vlaamse burgemeesters. Meer zelfs, deze hardwerkende politici hebben van haar zopas via mail een dreigbrief gekregen waarin ze zelfs de woorden “schuldig verzuim” in de mond zou hebben genomen omdat die burgemeesters niet blindelings haar beleidsplannen willen volgen.

De Vlaamse burgemeesters zijn echt niet dom. Zij staan ook veel dichterbij de mensen dan de minister en voelen blijkbaar ook veel beter aan wat er leeft en wat de werkelijke noden zijn op het terrein.

Niemand, ook de burgemeesters niet, betwist dat het nog beter kan met de zuivering van huishoudelijk afvalwater. De vraag is alleen of de idee van de minister om Vlaanderen nog verder vol te leggen met betonnen rioleringsbuizen wel de goede oplossing is.

Een dergelijke oplossing is, zoals de burgemeesters zeer goed weten, niet alleen verschrikkelijk duur op het vlak van zowel aanleg als onderhoud. Als de minister bovendien aandachtig had geluisterd naar de experts die haar recent nog in het Vlaams Parlement oplossingen kwamen aanreiken voor het droogteprobleem, dan zou ze toch moeten beseffen dat maximale lokale opvang en infiltratie van regenwater en gezuiverd afvalwater de enige mogelijkheden zijn om het toenemende droogteprobleem in Vlaanderen het hoofd te bieden.

De minister riep de Vlaamse parlementsleden reeds herhaaldelijk op om samen met haar ‘out of the box’ te denken om op die manier oplossingen aan te reiken voor de milieuitdagingen waarmee Vlaanderen nu en in de toekomst geconfronteerd wordt. Boos worden op burgemeesters en hen dreigbrieven sturen is geen mooi voorbeeld van dergelijk denken.

De vraag rijst of het niet de hoogste tijd is om het Vlaamse huishoudelijk afvalwaterzuiveringssysteem, zoals opgelegd in het Vlaamse zoneringsbesluit van 2006, te herdenken. Op dit ogenblik primeert immers nog steeds de idee dat huishoudelijk afvalwater via rioleringen zo veel mogelijk afgevoerd moet worden naar rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's), waarna het gezuiverd afvalwater in de Vlaamse rivieren wordt geloosd om onmiddellijk afgevoerd te worden naar zee. Rioleringen die volgens de brief van de minister blijkbaar op veel plaatsen nog steeds zouden ontbreken of ontoereikend zouden zijn om al het Vlaams huishoudelijk afvalwater af te voeren naar een RWZI.

1. Heeft de minister nog overleg gepleegd met de steden en gemeenten omtrent deze problematiek? Indien ja, wat was de uitkomst? Indien niet, staat dergelijk overleg nog gepland?
2. Is het volgens de minister aangeraden om individuele of zeer lokale collectieve natuurlijke zuivering van huishoudelijk (of daarmee gelijkgesteld) afvalwater, gevolgd door plaatselijke infiltratie van dit gezuiverd afvalwater in meer afgelegen en niet-aangesloten gebieden vlotter mogelijk te maken?
3. Plant de minister extra maatregelen om de bouw van particuliere zuiverings- en infiltratie-installaties te ondersteunen? Indien ja, om welke maatregelen gaat het en welk budget zal hiervoor worden vrijgemaakt? Indien niet, waarom niet?

ANTWOORD

op vraag nr. 222 van 16 november 2020

van **CARMEN RYHEUL**

1. De insinuatie dat ik als minister een "dreigbrief" naar de lokale besturen hebben gestuurd komt allerminst overeen met de werkelijkheid. Om een goede kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater te bekomen, conform de bepalingen die Europa oplegt, moeten er inspanningen gedaan worden, ook inzake rioleringen. We zien duidelijk dat heel wat lokale besturen helaas opteren om rioleringswerken op de lange baan te schuiven. Het is mijn verantwoordelijkheid om de lokale besturen, mijn partners in het behalen van een goede waterkwaliteit, dan ook op hun plichten te wijzen. In tegenstelling tot de foutieve beweringen in de uw vraag heb ik een goed en structureel contact met onze lokale besturen. Momenteel is een overleg met de sector lopende m.b.t. de reorganisatie van de waterketen. Deze gesprekken zijn op dit ogenblik nog niet afgerond. Het is bijgevolg prematuur hierrond te communiceren.
2. Ten eerste is de keuze tussen aansluiten op de riolering of ter plaatse zuiveren tot op huishuisniveau vastgelegd op het zoneringsplan van elke gemeente.
De eerste generatie zoneringsplannen dateert uit de periode 2008-2009 en werd in nauw overleg met de gemeenten opgemaakt.

Elke zes jaar wordt het zoneringsplan getoetst aan de nieuwe inzichten en problematieken en indien nodig al dan niet grondig herzien.
Sedert 2015 worden de zoneringsplannen bovendien elk jaar geactualiseerd op basis van rapportering van de sector over hun realisaties.

De inmiddels derde generatie zoneringsplannen en de 2^e generatie gebiedsdekkende uitvoeringsplannen liggen momenteel opnieuw in openbaar onderzoek. Tussen 15 september 2020 en 14 maart 2021 kan elke burger, organisatie, vereniging of bedrijf de ontwerpplannen inkijken en er op reageren.

Ten tweede wordt opgemerkt dat de zuiveringsprestaties van individuele behandelinginstallaties (IBA) niet te vergelijken zijn met de prestaties van centrale zuiveringsinstallaties.

Daarnaast zijn er uiteraard heel wat voorwaarden verbonden aan de indirecte lozing van huishoudelijk afvalwater in grondwater, deze zijn beschreven in art. 6.9.2. van Vlarem II. Op basis van een aantal afstandsregels wordt een rangorde opgesteld van preferentiële afvoerkanalen voor het effluent. Bij voorkeur wordt het effluent geloosd op een oppervlaktewater of kunstmatige afvoerweg voor hemelwater. Zijn beiden niet voorhanden binnen de 50 m dan kan men lozen op het grondwater door middel van een besterfput. De plaatsing van deze besterfput is ook aan regels gebonden, zoals maximale diepte, minimale afstand van grondwaterwinning of drinkwaterbron.

Tenslotte is het belangrijk te vermelden dat de goede werking van IBA's afhankelijk is van heel wat factoren: de kwaliteit en de plaatsing van het toestel, de opstart, de samenstelling van het afvalwater, belasting met toxische stoffen, correct gebruik en het onderhoud (zowel mechanisch als biologisch). Ook dit moet in beschouwing worden genomen bij de keuze tussen centrale en individuele zuivering.

3. De huidige inspanningen worden doorgetrokken naar de toekomst, uiteraard aan de hand van de visie in de herziene zoneringsplannen. Sinds 2008 worden er vanuit het Vlaams Gewest subsidies toegekend aan gemeentelijke rioolbeheerders indien zij de

individuele saneringsplicht op zich nemen en in collectief beheer IBA's plaatsen en onderhouden bij de particulier. Dit garandeert een duurzame werking en onderhoud van de gemaakte investeringen. Hierbij is er momenteel een verhoogde subsidieregeling voor prioritair te plaatsen IBA's.